

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 26 /10/2018
Α.Π.: 113570 /ΕΥΚΕ 1778

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες : Αικ. Παπαδημητρίου
Τηλ.: 210 3742090
Fax: 210 3742063
E-mail: aikarapa@mnec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου
Τέρμα Ερυθρού Σταυρού,
22100 Τρίπολη
(ηλεκτρονικά)
Υπ' όψιν: Περιφερειάρχη Κου Π. Τατούλη,
Κου Α. Ψαράκη, Κου Ν. Μπεντεβή

ΘΕΜΑ: Γνωμοδότηση επί σχεδίου πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Πελοποννήσου

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 2797/23.10.2018 (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 1778/23.10.2018) έγγραφό σας

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού, με αρ. πρωτ. 2797/23.10.2018 (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 1778/23.10.2018) εγγράφου σας, με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί σχεδίου πρόσκλησης της ΕΥΔ Πελοποννήσου με τίτλο «ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» της πόλης του Ναυπλίου σημειώνουμε τα εξής:

1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο» του σχεδίου πρόσκλησης, η υπό εξέταση πρόσκληση αφορά σε δράσεις αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος του Δήμου Ναυπλιέων στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) των Δήμων Ναυπλιέων και Άργους Μυκηνών μέσω της αύξησης της λειτουργικότητας του αστικού κέντρου και τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος. Σύμφωνα με το ΕΠ, ο σχεδιασμός και η εκπόνηση μελετών αστικής ανάπτυξης και οι δράσεις αναβάθμισης αστικού, φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αποτελούν τύπους δράσεων για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Οι δράσεις θα περιλαμβάνουν παρεμβάσεις, ενδεικτικά, όπως:

- αναπλάσεις αστικών περιοχών,
- ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιας υποδομής,
- ποδηλατοδρόμοι σε πόλεις ή πέριξ αυτών,
- μονοπάτια σε περιαστικό φυσικό περιβάλλον,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- διαμόρφωση χώρων πράσινου σε οικισμούς,
- εκπόνηση / επικαιροποίηση επιχειρησιακών σχεδίων καθώς και δράσεις υλοποίησής τους για την ποιότητα της ατμόσφαιρας σε αστικά κέντρα,
- έργα βελτίωσης της κινητικότητας σε αστικά κέντρα με κατάλληλες παρεμβάσεις κυκλοφοριακές,
- αποκαταστάσεις δημοσίων κτιρίων για αναζωογόνηση περιοχών σε αστικά κέντρα,
- δημιουργία πολυχώρων τοπικής εμβέλειας για αναζωογόνηση περιοχών,
- μελέτες και δράσεις χωροταξικού & πολεοδομικού σχεδιασμού κ.α.

Η δράση συμπληρώνει το πλέγμα παλαιότερων παρεμβάσεων στο κέντρο της πόλης του Ναυπλίου αναπλάσεις - πεζοδρομήσεις της παλιάς πόλης στο Ναύπλιο, λειτουργική σύνδεση / ενοποίηση της παλαιάς και της νέας πόλης του Ναυπλίου).

Δικαιούχος του έργου είναι ο Δήμος Ναυπλιέων, και όσοι φορείς έχουν συνάψει Προγραμματική σύμβαση με τον Δήμο ή υποβάλλουν σχέδιο Προγραμματικής Σύμβασης σύμφωνα με αποφάσεις των αρμόδιων Οργάνων των συμβαλλόμενων μερών και προτίθενται να συνάψουν Προγραμματική Σύμβαση για την υλοποίηση της πράξης, εφ' όσον αυτή ενταχθεί στο ΕΠ «Πελοπόννησος» 2014-2020.

Ωφελοούμενοι είναι οι κάτοικοι του δήμου οι οποίοι θα βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους μέσω της αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.

2. Σύμφωνα με το σημείο 203 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), «...η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις υποδομές ... που δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά (για παράδειγμα, δρόμοι οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για δωρεάν δημόσια χρήση). Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι οικονομικής φύσης και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως και η δημόσια χρηματοδότηση των σχετικών υποδομών».
3. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που κάποιες δραστηριότητες είναι οικονομικής φύσης, είναι αναγκαίο να εξεταστούν τα ειδικά χαρακτηριστικά τους, καθώς, όπως ορίζεται στο σημείο 210 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, στις περιπτώσεις δημόσιας χρηματοδότησης «τοπικής ή δημοτικής υποδομής», ακόμα και αν αυτή αποτελεί αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, «η Επιτροπή έκρινε ότι ορισμένα μέτρα δεν ήταν ικανά να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ... καθοριστικό χαρακτηριστικό των περιπτώσεων αυτών θα ήταν η κάλυψη της, κατά κύριο λόγο, τοπικής ζήτησης, καθώς και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι διασυνοριακές επενδύσεις δεν είναι πιθανό να επηρεαστούν παρά μόνο οριακά». Στο πλαίσιο αυτό, ήτοι εφόσον διαπιστωθεί ότι κάποιες από τις δραστηριότητες χαρακτηρίζονται ως οικονομικές, εάν καταδειχθεί ότι οι συγχρηματοδοτούμενες τοπικές υποδομές καλύπτουν περιορισμένη γεωγραφική περιοχή του κράτους μέλους με μικρό πληθυσμό (αριθμητικά στοιχεία έκτασης και πληθυσμού) και «απευθύνονται» κατά κύριο λόγο σε τοπικούς χρήστες / κατοίκους, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά τους (π.χ. χώροι πρασίνου με ελεύθερη πρόσβαση για χρήση από κατοίκους κατά τον ελεύθερο χρόνο ή ως πέρασμα, πολιτιστικοί χώροι με ελεύθερη είσοδο ή με αμελητέο τίμημα κλπ), τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών

(τοπικός πληθυσμός), καθώς και το αμελητέο ποσοστό χρηστών από άλλα κράτη μέλη, τότε τα εν λόγω έργα μπορούν να αντιμετωπισθούν ως έργα που **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**.

4. Στην περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατόν να τεκμηριωθούν τα ανωτέρω αναφερόμενα στα σημεία 2 & 3 χαρακτηριστικά των υποδομών, οι υποβαλλόμενες προτάσεις παρεμβάσεων αναπλάσεων που **ενέχουν οικονομική δραστηριότητα** δύναται να εξεταστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ), όπως για παράδειγμα στο πλαίσιο του άρθρου 53 (Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς), του άρθρου 56 (Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές) κλπ.
5. Επίσης, στην περίπτωση παρεμβάσεων που αφορούν στην ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων υποδομών σημειώνονται τα κάτωθι:
 - α) η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υποδομών δημοσίων υποδομών/κτιρίων η δραστηριότητα των οποίων μπορεί να τεκμηριωθεί ότι εμπίπτει αμιγώς στην άσκηση δημόσιας εξουσίας (δημόσια εκπαίδευση - παροχή υπηρεσιών υγείας στο πλαίσιο εθνικού συστήματος υγείας), υπό την προϋπόθεση ότι ενδεχόμενη οικονομική δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί ως βοηθητική και επίσης ότι (μεταξύ άλλων) τηρείται η αρχή της αλληλεγγύης τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν ασκείται οικονομική δραστηριότητα και άρα η χρηματοδότηση της πράξης **δεν ενέχει στοιχεία κρατικών ενισχύσεων**.
 - β) η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημοσίων υποδομών/κτιρίων εκτός σχολείων και δομών υγείας, εξετάζεται κατά περίπτωση προκειμένου να εκτιμηθεί το αν ο δικαιούχος ενεργεί ως επιχείρηση, κατά την έννοια των κανονισμών των κρατικών ενισχύσεων, δηλ. ότι η φύση της ασκούμενης δραστηριότητας και λειτουργίας των υποδομών μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικονομική δραστηριότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί δημόσιο κτίριο το οποίο ενοικιάζεται έναντι τιμήματος σε ιδιώτη όπου το χρησιμοποιεί για άσκηση οικονομικής δραστηριότητας. Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι **ενέχονται στοιχεία κρατικών ενισχύσεων** και η χρηματοδότηση των σχετικών δράσεων δύναται να εξετασθεί στο πλαίσιο των προβλεπομένων:
 - στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1084 της Επιτροπής, όπως για παράδειγμα στο πλαίσιο του άρθρου 39 (Επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια) κλπ
6. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται το εν θέματι σχέδιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων να περιλαμβάνει στο διατακτικό τα παρακάτω:
 - Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)
 - Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ'

εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.

- Επίσης κρίνεται σκόπιμη και η συμπερίληψη του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) για έργα μικρότερου προϋπολογισμού και υπό τις προϋποθέσεις αυτού.

Στο συνημμένο στην παρούσα επιστολή σχέδιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων έχουν επισημανθεί σχετικές προσθήκες/τροποποιήσεις που συνάδουν με την εφαρμογή του προαναφερόμενου θεσμικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε και στην με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ που απεστάλη στις διαχειριστικές αρχές με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 29.08.2017 και επαναληπτικά στις 28.11/2017:

- ✓ Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων, έκαστη εξ αυτών πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
- ✓ Προκειμένου να αξιολογείται η πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω λίστα πρέπει να τεκμηριώνεται / επιβεβαιώνεται η τήρηση των προϋποθέσεων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, ως προς το γεγονός ότι η υποδομή δεν αποτελεί αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, ή/και έχει τοπικό χαρακτήρα, κλπ.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Συνημμένο:

- Σχέδιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων
- Παράρτημα - Έλεγχος τήρησης γενικών υποχρεώσεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γραφείο Προϊστ. Ε.Α.Σ., κ. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

